

HANDLEIDING

TWIST!

door

**CRITICAL
MASS**

20
minuten

VOORORDELEN

HAVO/VWO

RACISME

DISCRIMINATIE

VMBO

MBO

INTRODUCTIE

Het is voor leerlingen vaak spannend om in het openbaar te spreken. Met name over, gevoelige controversiële of lastige maatschappelijke thema's en polariserende onderwerpen.

Met 'Twist!' geef je iedere leerling de kans om een bijdrage te leveren aan het gesprek. Je krijgt snel diverse voor- en tegenargumenten op tafel, omdat een leerling zich niet persoonlijk aan de argumenten hoeft te verbinden. Zo creëer je een situatie waarin leerlingen kunnen leren van verschillende perspectieven.

DOELEN

- Leerlingen geven voor- en tegenargumenten bij een specifiek standpunt;
- Leerlingen luisteren naar verschillende voor- en tegenargumenten, ideeën, en gevoelens die door medeleerlingen worden geuit. Ze doen dit zonder de ander te onderbreken of te veroordelen;
- Leerlingen reflecteren op de inhoud: welk argument is belangrijk voor hen
- Leerlingen ontdekken dat klasgenoten om diverse redenen betekenis toedichten aan verschillende argumenten.

BENODIGDHEDEN

- Zorg dat de leerlingen elkaar kunnen zien. Bijvoorbeeld in een (halve) kring. Verder heb je voor Twist! geen benodigdheden nodig.

STAP VOOR STAP

START

Introduceer het thema van de les, leg het doel van de les uit en deel de gespreksregels.

- **Benoem het thema.** Voor nu: het uiterlijk van Zwarte Piet.
- **Benoem het doel.** Het gaat erom dat we het thema van twee kanten bekijken, zodat we zoveel mogelijk informatie boven tafel krijgen. Dan kun je na de discussie zélf bepalen welk argument of idee jou het meeste aanspreekt. Dat betekent dat je in de discussie dus geen positie hoeft te kiezen en dat je de ander niet hoeft te overtuigen.
- **Formuleer de stelling.** Voor nu: Mensen ervaren het uiterlijk van Zwarte Piet als kwetsend. Daarom moet het uiterlijk van Zwarte Piet worden aangepast.
- **Deel de gespreksregels:** Er is niet één juiste of beste mening. Iedereen geeft een argument, en dat is het. Er wordt niet op elkaar gereageerd, want het is geen discussie. Alles wat gezegd moet worden, mag worden gezegd. Check of iedereen het met deze regels eens is.

GESPREK

Leerlingen geven om de beurt eerst argumenten tegen, daarna argumenten voor. Ze hoeven het hier dus niet mee eens te zijn. Dit herhaal je een paar keer.

- **Geef nogmaals de stelling.**
- **Nodig leerlingen uit om - om de beurt - alles op te noemen wat dom, stom of onjuist is aan de stelling.**
- **Nodig de groep daarna uit om - om de beurt - op te noemen wat goed is, slim is of klopt aan de stelling.**
- **Herhaal beide stappen totdat alles gezegd is.** Ga door tot er energie in de groep zit. Het is niet erg als bepaalde argumenten worden herhaald.

N.B. Herhaal af en toe de stelling om de energie erin te houden; laat leerlingen tegen jou praten en voorkom dat ze op elkaar reageren; voor het overzicht kun je twee leerlingen vragen of ze de argumenten die worden gegeven op het bord willen schrijven

REFLECTIE

Laat leerlingen reflecteren op wat ze hebben gehoord. Dit doen ze eerst zelf op papier, daarna delen ze dit met elkaar. Vat als docent alles dat gezegd wordt samen. Het doel van de reflectie is focussen op het proces, om zo gespreksvaardigheden te verbeteren.

- **Vraag de leerlingen om voor henzelf op te schrijven wat hen raakte.**
Bijvoorbeeld: “We hebben net van alles besproken. Wat daarvan heeft jou geraakt, je aan het denken gezet of indruk op je gemaakt? Schrijf dat voor jezelf op.”
- **Nodig de leerlingen uit om hun antwoord met de klas te delen.**
Bijvoorbeeld: “Wie wil vertellen wat hij of zij net heeft opgeschreven?”
- **Vat samen wat er is gezegd.** Doe dit op een neutrale manier. Vraag leerlingen vervolgens of de samenvatting volgens hen compleet is.
- **Geef leerlingen de ruimte om te reflecteren op het gesprek:** wat ging goed, bij henzelf en bij anderen? Wat kan er de volgende keer beter? Is er goed naar elkaar geluisterd? Voelde iedereen zich vrij om te praten? Door deze reflectie leren leerlingen over het thema én verbeteren ze hun gespreksvaardigheden.

CONTACT

Diederik Wismans
Projectleider Onderwijs

diederik@criticalmass.nl
030 - 27 149 56

Stichting Critical Mass
Lange Jufferstraat 52
3512 EE Utrecht

**CRITICAL
MASS**